

Aspektové korelácie verbálnych substantív (na podklade korpusového výskumu)

Erika Gregusová

Inštitút slovakistiky, všeobecnej jazykovedy a masmediálnych štúdií (doktornadka),
Filozofická fakulta, Prešovská univerzita, Prešov

V príspevku sa opieram o výsledky mojej diplomovej práce Korpusový výskum verbálneho substantíva od reflexívnych verb.

O statuse slovesného podstatného mena sa v slovenskom jazykovednom prostredí uviedlo viacero rozličných názorov. Tie prechádzali od tradičného postoja až po jednoznačné tvrdenie, že verbálne substantívum do systému slovesných tvarov nepatrí. Niektoré z nich však boli vyslovené len v súvislosti so spracovaním iných problémov.

Východiskovým bodom je štúdia J. Furdíka O vide a väzbe pri slovesných podstatných menách (1967), ktorá je v podstate reakciou na konštatovania, uvedené v prácach P. Ondrusa (1964) a v Morfológii slovenského jazyka (1966; ďalej MSJ). Ako uvádza P. Ondrus (1964, s. 119), slovesné podstatné meno patrí do systému slovesných tvarov preto, že si zachovalo gramatickú kategóriu vidu. V MSJ sa slovesné podstatné meno hodnotí ako slovesný tvar najmä preto, „lebo sa pri ňom dodržiavajú vidové rozdiely a z väčšej časti aj intencia“ (MSJ, s. 562 – 563). Kategória aspektu a intencie je silným argumentom pre tých, ktorí trvajú na zaradení verbálneho substantíva do slovesnej paradigmy.¹ Ako najdôležitejšie sa v tomto smere javí rozhodnutie o statuse vidu. 1) Ak vid je gramatickou kategóriou slovesa, potom verbálne substantíva zachovávajúce si túto vlastnosť budú logicky patriť k slovesnej paradigme. 2) A naopak, ak nejde o gramatickú kategóriu sloves, vid nemôže byť adekvátnym kritériom pre takéto zaradenie.

J. Furdík sa snaží túto dilemu vyriešiť na poli slovotvorby. Vid sa nemusí nevyhnutne chápať ako vlastná kategória verbálneho substantíva, ale ako kategória jeho slovotvorného základu (teda verba), vychádzajúc pritom z konštatovania, že tvorenie verbálnych substantív je produktívne, pretože ich možno vytvoriť od väčšiny sloves², teda aj od vidových modifikácií slovesa (Furdík, 1967, s. 232). Ak teda platí, že sloveso je schopné vytvoriť k sebe vidovú dvojicu, malo by platiť aj tvrdenie, že verbálne substantíva, odvodené od slovesnej vidovej dvojice, sú schopné vid zachovať a vytvoriť tiež akúsi vidovú dvojicu.

¹ Rozličné názory sa prezentujú aj pri otázke gramatickosti kategórie vidu, a to od mienky, že je tou „najcharakteristickejšou slovesnou kategóriou“ (Krupa, 1962) až po tvrdenie, že vid patrí ku kategóriám „nejmenej gramatickým“ (Křížková, 1959).

² Produktivnosť tvorenia slovesných podstatných mien je slovenčine kategoriálna, ale nie absolútna. Od niektorých sloves sa verbálne substantíva netvorí, ako napr. od sloves *ísť*, *môcť*, *smieť*, *stačiť*, *dať sa*, *chutiť*, *hodiť sa* a i. Niektoré literatúry uvádzajú, že sa to týka aj slovesa *báť sa*, hoci v korpusovom výskume bol zistený výskyt verbálneho substantíva *bátie sa*, ktoré si zachovalo reflexívny tvar.

Tento predpoklad tvorenia vidových korelácií od vidových dvojíc základových slovíes sa nám na základe korpusových skúmaní potvrdil. Každá vidová korelácia slovíes (pod podmienkou, že verbálne substantíva dokážu tvoriť všetky autosémantické verbá) je schopná utvoriť od seba aj koreláciu verbálnych substantív. Zistiť, do akej miery sa zachováva kategória aspektu pri koreláciách verbálnych substantív, bolo predmetom ďalších skúmaní aj v sémantickej rovine.

Je však potrebné zdôrazniť isté momenty, ktoré vznikajú pri tvorení verbálneho substantíva od verba. Na jednej strane je to fakt, že vidové vzťahy sa pri ňom nezachovávajú vždy v takej podobe ako pri slovesných tvaroch. Dochádza pri nich k akémusi „zoslabeniu dejového významu, a to nutne vedie aj k oslabeniu vidového významu“, tvrdí G. Baláž (1954, s. 16). Na druhej strane prechod od slovesa k verbálnemu substantívu znamená aj oslabenie sémantických príznakov.

Znamená to, že niektoré slovesné podstatné mená so svojim základovým slovesom významovo úzko súvisia, pri iných dochádza pri utváraní od vidovej dvojice k sémantickému odľahovaniu, resp. osamostatneniu sa. Táto sémantická autonómnosť býva znakom substantivizácie. Narúša sa tak sémantický vzťah medzi dvoma verbálnymi substantívami, ten nezodpovedá vzťahu, ktorý bol medzi základovými slovesami vidovej dvojice.

Skúmanie procesu zachovávanía kategórie aspektu vo vidových koreláciách verbálnych substantív v rámci možností korpusového výskumu bude predmetom tohto príspevku. Pri skúmaní si všímame, ako dvojica verbálnych substantív, utvorená od vidovej dvojice fundujúcich slovíes, je schopná zachovať si sémantický vzťah k verbám. V neposlednom rade nás zaujíma aj vplyv zachovávanía kategórie aspektu na prechod verbálnych substantív k substantívam, teda proces ich substantivizácie, na tvorenie verbálnych substantív prostredníctvom jednotlivých sufixov (či dochádza k zmene, alebo sa sufixy *-anie*, *-enie*, *-utie*, *-tie* zachovávajú) a najfrekvencovanejšie zastúpenie v štýloch. Verbálne substantíva boli vybrané na základe ich frekvencovaného výskytu v korpuse a vždy sú odvodené od slovíes, ktoré môžu byť reflexívne. Frekvencia, ktorá je udaná číslom za verbálnym substantívom, je jeho absolútnou frekvenciou v korpuse, teda nielen frekvenciou jeho reflexívnych tvarov.

Verbálne substantíva budú uvedené v nasledovnej schéme:

- vidová dvojica fundujúcich slovíes (perfektum / imperfektum) : vidová dvojica verbálnych substantív;
- frekvencia ich výskytu v korpusovom manažéri Bonito prim.-2.0-vyv;
- v ktorom štýle – publicistickom (INF), odbornom (PRF), umeleckom (IMG) – sa vyskytujú najčastejšie, zachovanie, príp. zmena sufixu, sémantická charakteristika:

uznať / uznávať : uznanie 1 423 INF / uznávanie 103 INF
vzdelat' / vzdelávať : vzdelanie 2 022 INF / vzdelávanie 1 405 INF
pozvať / pozývať : pozvanie 1 321 INF / pozývanie 21 INF
poznať / poznávať : poznanie 3 807 PRF / poznávanie 412 PRF
zachovať / zachovávať : zachovanie 1 929 INF / zachovávanie 181 PRF
priznať / priznávať : priznanie 1001 INF / priznávanie 18 INF
vyrovnať / vyrovnávať : vyrovnanie 865 INF / vyrovnávanie 222 INF
zavolať / volať : zavolanie 76 IMG / volanie 775 INF
udržať / udržiavať : udržanie 741 INF / udržiavanie 326 INF

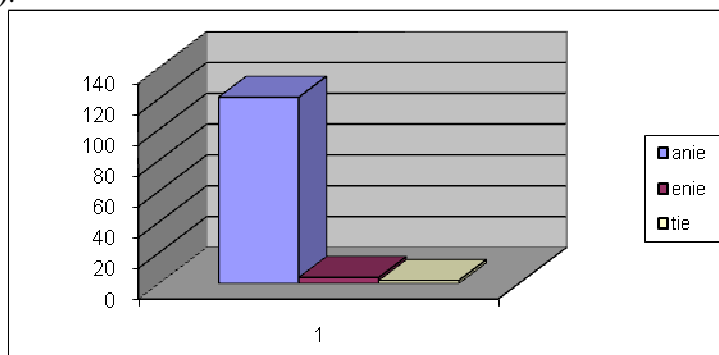
vyznať / vyznávať : vyznanie 715 PRF / vyznávanie 30 INF, IMG
 podpísať / podpisovať : podpísanie 471 INF / podpisovanie 108 INF
 prebrať / preberať : prebranie 7 INF / preberanie 322 INF
 odovzdať / odovzdávať : odovzdanie 498 INF / odovzdávanie 459 INF
 sčítať / sčítavať : sčítanie 408 INF / sčítavanie 54 INF
 vydať / vydávať : vydanie 4 056 INF / vydávanie 698 INF
 odvolať / odvolávať : odvolanie 2 303 INF / odvolávanie 234 INF
 získať / ziskávať : získanie 1 429 INF / získavanie 585 INF
 zamerať / zameriavať : zameranie 1 048 INF / zameriavanie 18 PRF
 sformovať / formovať : sformovanie 59 INF / formovanie 593 PRF
 odovzdať / odovzdávať : odovzdanie 498 INF / odovzdávanie 459 INF
 prirovnať / prirovnávať : prirovnanie 331 PRF / prirovnávanie 15 PRF
 zahrať / hrať : zahratie 4 INF / hranie 307 INF
 zahrať / hrať : zahratie 1 INF / hratie 1 INF
 prečítať / čítať : prečítanie 314 INF / čítanie 2 469 INF
 podať / podávať : podanie 2 325 INF / podávanie 106 INF
 poddať / poddávať : podanie 117 PRF / poddávanie 1 IMG
 napísať / písať : napísanie 222 INF / písanie 1 712 PRF
 spracovať / spracovávať : spracovanie 1 364 INF / spracovávanie 79 INF
 spracovať / spracúvať : spracovanie 1 364 INF / spracúvanie 60 PRF
 požeňať / požeňávať : požeňanie 578 IMG / požeňávanie 2 INF
 poslať / posielajúť : poslanie 1 949 PRF / posielanie 115 INF
 dokázať / dokazovať : dokázanie 216 INF / dokazovanie 31 INF
 odkázať / odkazovať : odkázanie 137 INF / odkazovanie 11 INF
 obstaráť / obstarávať : obstaranie 54 INF / obstarávanie 215 INF
 vybrať / vyberať : vybranie 13 INF / vyberanie 207 INF
 nahráť / nahrávať : nahratie 9 INF / nahrávanie 212 INF
 rozšíriť / rozširovať : rozšírenie 2 708 INF / rozširovanie 842 INF
 rozšíriť / šíriť : rozšírenie 2 708 INF / šírenie 1 039 INF
 uplatniť / uplatňovať : uplatnenie 1 052 INF / uplatňovanie 574 INF
 vyšetriť / vyšetrovať : vyšetrovanie 1 408 INF / vyšetrovanie 2 926 INF
 vytvoriť / vytvárať : vytvorenie 2 438 INF / vytváranie 1 071 INF
 znížiť / znižovať : zníženie 2 114 INF / znižovanie 690 INF
 zvýšiť / zvyšovať : zvýšenie 3 348 INF / zvyšovanie 1 078 INF
 posúdiť / posudzovať : posúdenie 488 INF / posudzovanie 549 INF
 presadiť / presadzovať : presadenie 267 INF / presadzovanie 471 INF
 zásobiť / zásobovať : zásobenie 34 PRF / zásobovanie 412 INF
 spojiť / spájať : spojenie 4 717 PRF / spájanie 389 PRF
 označiť / označovať : označenie 1 778 PRF / označovanie 350 PRF
 vyjadriť / vyjadrovať : vyjadrenie 3 610 INF / vyjadrovanie 347 PRF
 rozdeliť / rozdeľovať : rozdelenie 1 918 INF / rozdeľovanie 313 INF
 uctiť / uctievať : uctenie 25 INF / uctievanie 311 PRF
 utvoriť / utvárať : utvorenie 135 PRF / utváranie 288 PRF
 otvoriť / otvárať : otvorenie 1 786 INF / otváranie 284 INF
 obmedziť / obmedzovať : obmedzenie 1 532 PRF / obmedzovanie 278 INF
 nakrútiť / nakrúcať : nakrútenie 49 INF / nakrúcanie 656 INF
 udeliť / udeľovať : udelenie 662 INF / udeľovanie 376 INF
 vysvetliť / vysvetľovať : vysvetlenie 2 005 INF / vysvetľovanie 349 PRF
 vybaviť / vybavovať : vybavenie 1 043 INF / vybavovanie 343 INF
 naložiť / nakladať : naloženie 34 INF / nakladanie 294 INF

založiť / zakladať : založenie 1 283 INF / zakladanie 278 INF
 zistiť / zisťovať : zistenie 1 241 INF / zisťovanie 255 INF
 posilniť / posilňovať : posilnenie 799 INF / posilňovanie 242 INF
 zostaviť / zostavovať : zostavenie 314 INF / zostavovanie 239 INF
 zastaviť / zastavovať : zastavenie 1 008 INF / zastavovanie 16 PRF, INF
 rozhodnúť / rozhodovať : rozhodnutie 10 729 INF / rozhodovanie 1 402 INF
 ovládnuť / ovládať : ovládnutie 217 INF / ovládanie 580 INF
 odmietnuť / odmietať : odmietnutie 611 INF / odmietanie 386 INF
 zasadnúť / zasadať : zasadnutie 2 551 INF / zasadanie 1 248 INF
 poskytnúť / poskytovať : poskytnutie 716 INF / poskytovanie 851 INF
 premietnuť / premietajúť : premietnutie 50 INF / premietanie 274 INF
 prijať / prijímať : prijatie 2 382 INF / prijímanie 1 104 INF
 zneužiť / zneužívať : zneužitie 464 INF / zneužívanie 828 INF
 rozvíť / rozvíjať : rozvítie 1 IMG / rozvíjanie 423 PRF
 počuť / počúvať : počutie 54 INF / počúvanie 401 INF
 zabiť / zabíjať : zabitie 286 INF / zabíjanie 265 INF
 umyť / umývať : umytie 46 INF / umývanie 251 INF
 užiť / užívať : užitie 63 INF / užívanie 719 INF
 predstaviť / predstavovať : predstavenie 2 972 INF / predstavovanie 97 INF
 oddeliť / oddeľovať : oddelenie 4 778 INF / oddeľovanie 72 PRF
 vzdať / vzdávať : vzdanie 114 INF / vzdávanie 25 PRF, IMG
 dať / dávať : danie 22 INF / dávanie 98 PRF
 pochopiť / chápať : pochopenie 1 635 PRF / chápanie 1 INF
 škrabnúť / škrabať : škrabnutie 10 PRF / škrabanie 16 IMG
 škrabnúť / škriabať : škrabnutie 10 PRF / škriabanie 10 INF
 uvedomiť / uvedomovať : uvedomenie 315 PRF / uvedomovanie 76 PRF
 oprieť / opierať : opretie 21 IMG, PRF / opieranie 8 PRF
 zhodnotiť / hodnotiť : zhodnotenie 376 INF / hodnotenie 2 899 INF
 použiť / používať : použitie 2 267 INF / používanie 1 781 INF
 uzavrieť / uzatvárať : uzavretie 543 INF / uzatvorenie 186 INF
 zorganizovať / organizovať : zorganizovanie 93 INF / organizovanie 538 INF
 brať / vziať : branie 113 INF / vzanie 1 INF
 brať / vziať : bratie 3 INF / vzatie 213 INF
 využiť / využívať : využitie 1462 INF / využívanie 969 INF
 povedať / hovoriť : povedanie 4 INF / hovorenie 173 PRF
 stratiť / strácať : stratenie 96 INF / strácanie 28 PRF, IMG
 zotaviť / zotavovať : zotavenie 59 INF / zotavovanie 17 INF
 pozrieť / pozeráť : pozretie 18 INF / pozeranie 126 INF
 prejsť / prechádzať : prejdenie 28 INF / prechádzanie 66 INF
 spustiť / spúšťať : spustenie 286 INF / spúšťanie 60 INF
 všimnúť / všímať : všimnutie 1 PRF / všímanie 8 PRF
 zabudnúť / zabúdať : zabudnutie 406 PRF / zabúdanie 67 INF
 pripomenúť / pripomínať : pripomenutie 121 INF / pripomínanie 52 PRF
 spomenúť / spomínať : spomenutie 31 INF / spomínanie 178 INF
 posunúť / posúvať : posunutie 153 INF / posúvanie 56 INF
 natiahnuť / naťahovať : natiahnutie 30 INF / naťahovanie 81 INF
 zrieknuť / zriekať : zrieknutie 80 PRF / zriekanie 28 IMG
 buchnúť / búchať : buchnutie 25 IMG / búchanie 57 INF
 padnúť / padať : padnutie 7 PRF / padanie 36 INF
 spadnúť / padať : spadnutie 65 INF / padanie 36 INF

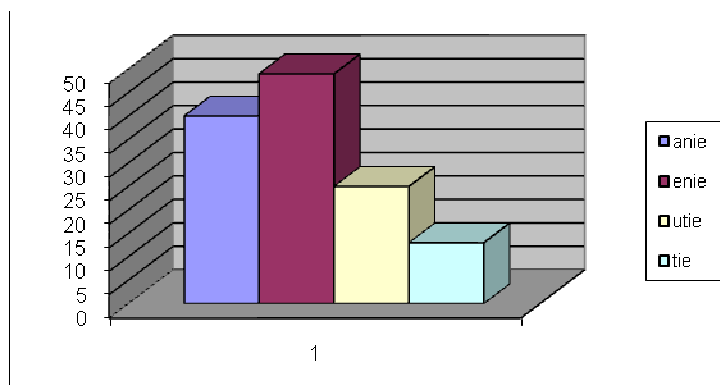
nájsť / nachádzať : nájsť 241 INF / nachádzanie 65 PRF
 nakresliť / kresliť : nakreslenie 5 PRF / kreslenie 147 INF
 spôsobiť / spôsobovať : spôsobenie 27 INF / spôsobovanie 8 INF
 prispôbiť/prispôbovať : prispôbenie 28PRF/prispôbovanie113 PRF
 predviesť / predvádzať : predvedenie 108 INF / predvádzanie 142 INF
 sústrediť / sústreďovať : sústredenie 1 170 INF / sústreďovanie 38 INF
 vynoriť / vynárať : vynorenie 22 PRF / vynáranie 22 PRF
 ponoriť / ponárat' : ponorenie 78 PRF / ponáranie 20 PRF
 nakloniť / nakláňať : naklonenie 54 INF / nakláňanie 5 INF
 podriaďiť / podriaďovať : podradenie 1 INF / podrad'ovanie 3 PRF
 nadradiť / nadrad'ovať : nadradenie 8 INF / nadrad'ovanie 10 INF
 oznámiť / oznamovať : oznámenie 1 605 INF / oznamovanie 24 INF
 spoľahnúť / spoliehať : spoľahnutie 25 INF / spoliehanie 35 INF
 zvyknúť / zvykať : zvyknutie 276 INF / zvykanie 5 INF
 sadnúť / sedieť : sadnutie 2 PRF / sadanie 1 INF
 primknúť / primkýnať : primknutie 18 PRF / primkýnanie 2 PRF
 šľahnúť / šľahať : šľahnutie 16 IMG / šľahanie 33 PRF
 premietnuť / premietat' : premietnutie 50 INF / premietanie 274 INF

Interpretácia korpusových zistení vidových korelácií

Na príklade uvedených 127 vidových korelácií, ktoré sme z korpusu vybrali z najfrekvencovanejších verbálnych substantív, možno vyvodiť záver, že najčastejšie tvoria **imperfektívne verbálne substantíva so sufixmi: -anie (121), -enie (4), -tie (2)** a **perfektívne verbálne substantíva so sufixmi: -enie (49), -anie (40), -utie (25), -tie (13).**

Obr. č. 1. Graf zastúpenia sufixov verbálnych substantív utvorených od imperfektív

Obr. č. 2. Graf zastúpenia sufixov verbálnych substantív utvorených od perfektiív

Z uvedených grafov vyplýva, že verbálne substantíva, ktoré sú utvorené od imperfektív, majú sufix *-anie* (95,3 %), menej *-enie* (3,2 %), *-tie* (1,5 %) a vôbec nie sú utvorené od imperfektív verbálne substantíva so sufixom *-utie*. Z veľkej miery to súvisí s faktom, že verbálne substantíva so sufixom *-anie*, ktoré sú v korpuse podľa našich zistení najfrekvencovanejšie, sú utvorené od produktívnych imperfektívnych vzorov *chytať*, *pracovať*.

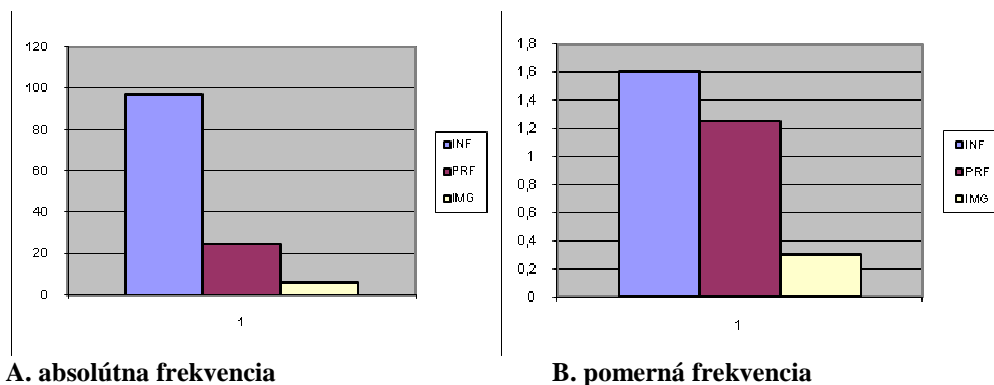
Na základe druhého uvedeného grafu možno konštatovať, že verbálne substantíva utvorené od perfektiív majú zastúpenie sufixov nasledovné: najviac verbálnych substantív od perfektiív je so sufixmi *-enie* (38,6 %), *-anie* (31,4 %). Súvisí to s relatívne vysokou frekvenciou, s faktom, že sa tvoria od produktívnych vzorov *robiť*, *chytať*. Vzory *chudnúť*, *hynúť*, *žať/žať* zabezpečujú perfektiá pre verbálne substantíva so sufixami *-utie* (19,7 %) a *-tie* (10,3 %).

V tabuľke je zaznamenané najväčšie štýlové zastúpenie perfektiív, resp. imperfektív, a pomerná frekvencia v korpuse:

	perfektiíva*	Pomerná frekvencia perfektiív	imperfektiíva**	Pomerná frekvencia imperfektív
Publicistický štýl (INF)	97	1, 61	94	1, 56
Odborný štýl (PRF)	25	1, 25	31	1, 55
Umelecký štýl (IMG)	6	0, 30	6	0, 30

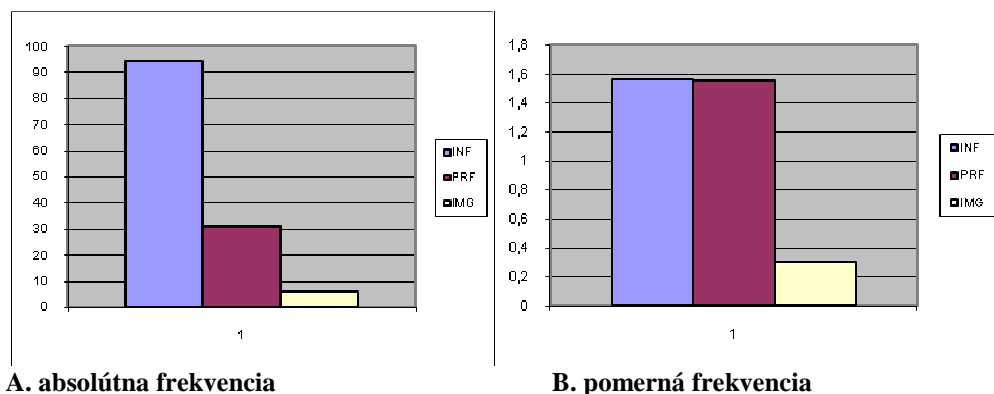
* Súčet je 128, pretože verbálne substantívum *opretie* je rovnako početne zastúpené v umeleckých aj odborných textoch.

** Súčet je 130, pretože verbálne substantíva *strácanie*, *vzdanie* sú rovnako početne zastúpené v odborných aj umeleckých textoch, *vznávanie* v publicistickom a umeleckom štýle a *zastavovanie* v odbornom a publicistickom štýle.

(INF – publicistický štýl, PRF – odborný štýl, IMG – umelecký štýl)

Obr. č. 4: Grafické znázornenie najväčšieho zastúpenia štýlov verbálnych substantív od perfektív vo vzťahu k pomernej frekvencii v korpuse

(INF – publicistický štýl, PRF – odborný štýl, IMG – umelecký štýl)

Obr. č. 5: Grafické znázornenie najväčšieho zastúpenia štýlov verbálnych substantív od imperfektív vo vzťahu k pomernej frekvencii v korpuse

Z uvedených grafov vidieť, že verbálne substantíva od perfektív sa najviac vyskytujú v publicistických textoch, čo zodpovedá aj pomernému zastúpeniu textov v korpuse (60 : 20 : 20). Verbálne substantíva imperfektív sú tiež najviac zastúpené v publicistickom štýle, pri pomernej frekvencii však vidieť, že rozdiel medzi publicistickými a odbornými textami je len minimálny a vykazujú takmer rovnaké pomerné zastúpenie.

Najfrekvencovanejšie verbálne substantíva, ktoré boli zistené v korpuse, sú: *rozhodnutie* (perfektum), *vydanie* (perfektum), *spojenie* (perfektum), *oddelenie* (perfektum), *vyjadrenie* (perfektum), *poznatie* (perfektum), *hodnotenie* (imperfektum), *vysvetlenie* (perfektum), *zvýšenie* (perfektum), *prijatie* (perfektum), *zasadnutie* (perfektum), *predstavenie* (perfektum), *rozšírenie* (perfektum), *použitie* (perfektum), *vzdelanie* (perfektum), *vytvorenie* (perfektum), *zníženie* (perfektum), *vyšetrovanie* (imperfektum). Všetky uvedené verbálne substantíva mali frekvenciu výskytu v korpuse vyššiu ako 2 000 tvarov. Ako vidieť, z veľkej miery sú frekvencovanejšie verbálne substantíva od perfektív než imperfektív. Súvisí to s faktom, že v slovenčine je vysoko produktívne tvorenie perfektívnych slovies pomocou prefixov.

Na základe najväčšieho výskytu verbálnych substantív v jednotlivých štýloch možno konštatovať, že najväčšie zastúpenie je v publicistických textoch, čo zodpovedá aj statusu v korpuse (INF : PRF : IMG – 60 : 20 : 20). Dokonca niektoré verbálne substantíva sa nachádzali iba v publicistickom štýle (napr. *zahranie, danie*). Týkalo sa to najmä tých tvarov, pri ktorých sme zaznamenali nízku frekvenciu výskytu.

Naopak, relatívne nízke zastúpenie textov umeleckého štýlu možno odôvodniť aj tým, že niektoré zo skúmaných verbálnych substantív sa v umeleckých textoch vôbec nevyskytujú (napr. *priznávanie, preberanie, posielanie, vzatie, prejdenie, spúšťanie, vynorenie, podrad'ovanie, zvykanie*). Najväčšie zastúpenie v týchto textoch mali verbálne substantíva, ktoré sú istým spôsobom stylisticky príznakové (*buchnutie, zriekanie, škrabanie, opretie*).

Zo sémantického hľadiska a z hľadiska frekvencie, ak skúmame vzťah vidovej korelácie verbálnych substantív odvodených od vidovej korelácie fundujúcich slovies, možno aj na základe uvedených faktov urobiť záver, že pri prechode verbálnych substantív k substantívam existuje istý závislostný vzťah. Čím väčšia je frekvencia výskytu verbálneho substantíva, tým má ono väčšiu schopnosť strácať kategórie slovies (reflexívnosť, aspekt) a nadobúda gramatické kategórie, ktoré sú príznačné pre substantíva (plurálové paradigmy, dereflexivizácia). Určiť rigorózne, či aspekt je, resp. nie je gramatickou kategóriou verbálneho substantíva, na základe ktorého ju možno zaradiť k verbálnym tvarom, nie je jednoduché. Určite však možno tvrdiť, že prechodom k verbálnemu substantívu sa oslabuje dejovosť slovtvorného základu. Verbálne substantívum sa tak stáva autosémantickým tvarom. Najfrekventovanejšie verbálne substantíva potvrdzujú, že takými absolútnymi substantívami sa stávajú najmä tvary odvodené od perfektívnych slovies. Tie nadobúdajú nový sémantický odtieň výsledku (porov. rozhodnúť – výsledok: *rozhodnutie*, spojiť – výsledok: *spojenie*, vydať – výsledok: *vydanie*, poznať – výsledok: *poznanie* a i.). Tento vzťah možno znázorniť takto:

verbum (mínus príznak deja) → *verbálne substantívum* (výsledok) → *substantívum*

Medzi vidovými koreláciami sa tak zmenila väzba, oslabil sa ich vzťah. Aspekt sa tak stáva relevantnou požiadavkou na zaradenie verbálneho substantíva k verbálnym tvarom. Verbálne substantíva, ktoré nadobúdajú primárne iný sémantický odtieň (*oddelenie, rozhodnutie, oslovenie*), hodnotíme ako substantíva. Stále však existujú vidové dvojice, ktoré tento vzťah zachovávajú. Taktiež je nutné zdôrazniť, že verbálne substantívum, ktoré nadobudlo schopnosť vystupovať ako substantívum, neprichádza o možnosť vyskytnúť sa v niektorom prípade ako verbálny tvar (porov. *oddelenie sa od skupiny – oddelenie pre deti a mládež*).

Literatúra:

BALÁŽ, Gerhard: Abstraktné deverbatíva v rúštine, slovenčine a češtine. Sovetská jazykoveda. 1954, roč. 4, č. 1, s. 12 – 21.

FURDÍK, Juraj: O vide a väzbe pri slovesných podstatných menách. Slovenská reč, 1967, roč. 32, č. 2, s. 65 – 74.

KŘÍŽKOVÁ, Helena: K problematice podstatným jmen v ruštině v porovnaní s češtinou. In: Ruský jazyk, 1959, roč. 9, č. 5, s. 195 – 203.

KRUPA, Viktor: Stavové perfektum v slovenčine. In: Zborník FF UK. Philologica. 11 – 12. Red. E. Pauliny. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo 1962, s. 47 – 56.

Morfológia slovenského jazyka. Red. J. Ružička. Bratislava: Vydavateľstvo SAV 1966, s. 562 – 563.

ONDRUS, Pavel: Morfológia spisovnej slovenčiny. 2. preprac. vyd. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo 1964, s. 119.